

Szerkesztőség és kiadó hivatal
 Hely: SIMONFFY-ház a város-
 házában szemben
 HIRDETÉNYEK.
 Hirdetést pénz és a kiadás körüli panaszok
 valamint a lap szellemi részét illető
 minden közlemények ide intézendők
 Hírmentelen levelek csak ismert kezektől
 fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen napokonként, a vasárnap és péntek kivételével.

Hirdetési ár:

Helyben házhoz hozva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 frt —
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hónap	1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábespettsor egyszeri beiktatásért 5 kr
 Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
 Nyiltér 4 hasábespettsorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Kedd, okt. 28

211. szám.

Az amerikai verseny.

(T.) Anno 1863-ban meg volt már az írva, hogy be kell fásítani a Hortobágyot, különben nem látunk esővizet ebből ki nem folyólag, kut vizet az alföldön. Meg is indult a nagy mozgalom, nevezettek is ki fabiztosok, de a mint Szegedet az árvíz elöntötte, arra a gondolatra jött a nemes szakértelem, hogy tulajdonképpen nem fa és erdő, hanem csatornázás és vízszabályozás szükséges az alföldnek, és ma már nem is ember, a ki csatornázni nem akar.

Hát az honnan származott, hogy országoszerre feltörték a nagy és buja legelőket, bevetvén rozsszal, búzával és árpával, mert annak vala magas ára, gulyaménes pedig elszédett. Egy időben pedig minden gazda „disznóban volt“ mert azt fizették meg legjobban. Na most pedig ismét világorfordulás mutatkozik, mert egy csomó bürzianer hihetőleg beszébeszélte s csinált az európai buza-piaczon olyan „baizét“, hogy agyonra vagyunk rémülve. Ki fog pedig sülti előbb-utóbb, hogy ez a panique, nagy pénzüi spekulációs manővere és nem egyéb. Mert ha például Európában valami nagy termés lett volna. Ha Amerikából és Ausztráliából rendkívüli gabona mennyiség özönlött volna el világrészeinket, de mikor sem az egyik, sem a másik. A viszonyok majd nem, sőt egészen rendesek voltak, s egyszerre csak nagy váratlanul beüt a szokatlan árcsökkenés.

Hiszen kérem Amerika sem adhatja természetnyét ingyen. Igaz, hogy a szállítási költség, de nagy veszélynek van kitéve, azonfelül meg Amerikában a munkásoké roppant drága. Az ős erőben levő földek is ritkulnak s a 15—20 magu termés s intén apad. Nem mondom, hogy azért nem veszedelmes versenyző, de bizony annyi pénzből, a mennyit gabonájáért most kap, nem igen fog meggazdagodni. De nem is lehet. És ha a mai

árak tartósak lennének, az amerikai gazdák is másképpen mozognának. De a minthogy a szárazság nem volt örök, a mai ár sem lesz en azzá, s ismét be fog állani a lendület, sőt lehet rohamosan.

Hiszen mai napság a gabona éppen oly tárgya a börzének, mint akar melyik papiros, sőt ha egy csomó világhírű pénzember összeáll, leuomott árak mellett nagy vásárlásokat tesz, aztán hirtelen megakad a forgalom, mert az ár elfogy, s piaczkokat az üzerek kezdik ellátni, oly emelkedés lehet egyszerre, a melyet talán még nem is láttunk. És hogy a levegőben e féle spekulációnak kell lenni, az nagyon valószínű, mert ezen hirteleni és aránytalan árcsökkenést megérteni nem lehet. Ennek alapos oka nincs, mert ily egyszerre nem szokott megváltozni a világ. Átmeneti időszak van mindenben.

Azon rettentő jövődőlések tehát: hogy a magyar buza ime már nem szükséges, hogy tultermelünk és a többi, éppen olyan tulkapások, mint a 63-iki réműlet vala, s a hogy az eső megindult, éppen úgy meg fog indulni az árjavulás is.

— Új képviselőválasztás Nyiregyháza. Nyiregyházáról írják: A Somogyi Gyula megválasztott képviselő lemondása következtében a képviselőválasztási mozgalom megkezdődött. Mind a három itteni párt vasárnap tartotta első pártgyűlését. A függetlenségi pártnak meg eddig nincs jelöltje és csak november 2-án fog jelölni. Somogyi Gyula, a volt képviselő, a gyűlésen családi ügyeivel indokolta lemondását. Az antisemita párt jelöltje Hudák Károly fiatal ügyvéd. A szabadelvű párt jelöltje pedig a központi bizottság ajánlatára egyhangúlag Péchy Gábor Péchy Tamás képviselőházi elnök fia, ki a jelöltséget már el is fogadta és jövő vasárnap, november hó 2-án tartja programbeszédét. Megválasztása igen valószínű. A központi bizottság a választás határnapját november hó 10 re tűzte ki.

— A horvát tartománygyűlést az összes ellenzéki képviselők elhagyták s most már a kormánypárt egyedül folytatja tanács-

kozásait. A mérsékelt ellenzék vezére Maza ura ugyanis párta megbízásából a tegnapi ülésen kijelentette, hogy a tartománygyűlést nem tartja határozatképesnek, mert a Starcsievics párt kizárása következtében 25 képviselőt nem is képviselve. Ennek következtében a független párt sem vesz tovább részt a tartománygyűlés ülésén. — Erre a független párt tagjai elhagyták a termet. Ezután a nemzeti párt választólistái javaslata — ellenben nem lévén, vita nélkül — általánosságban elfogadott, mire a részletes tárgyalás vette kezdetét.

Szász Károly püspök beiktatása.

Budapest, 1884 okt. 26.

A dunamelléki ref. egyházkerületnek emelkedett ünnepélye folyt ma le a kalvintéri ref. templomban: Szász Károlyt iktatták be püspöki székébe az egyházkerület többjeinek, a ref. egyháznak az egész ország minden tájáról egybesereglett kiváló férfainak, s olyan nagy közönség jelenlétében, a minő csak a nagytemplomot megtölthette.

Az ünnepély pontban 10 órakor, az „Oh Ur Isten légy közöttünk“ kezdetű köznékek kezdődött. Mindjárt utána Pap Károly pesti ref. lelkész lépett a szószék: s előbb imát, majd egyházi beszédet mondott, aztán a beiktatandó új püspökhöz fordult, ki esperesei s Révész Bálint püspök környezetében, az oltártól balra foglalt helyet, figyelmeztette a püspöki hivatás nehézségei akadályokkal terhes kötelemre. Beszédét imával fejezte be. A ref. főiskola dalkara énekelte ezután Berzsenyi „Isten, kit a bölcs lángeszű fölnem“ kezdetű fohászkodását.

Révész Bálint, az érdemekben megöszült püspök felavató beszédét tartott. Imáját meghatottan mondta el, s megérzett minden szaván, hangja remegésén, hogy amit mond, az szívből szakad, megemlékezett ő is Török Pálról, kiváló érdeméről, az előkelő szerepről, melyet vitt, a hivatásról, melyet olyan híven betöltött. S attérván az ujonnan megválasztott püspök személyére, nagy hirtelenséggel, országoszerre ismert nevére, egész bizodalmat fejezte ki az iránt, amint nagy hivatalt a jövőben betölteni fogja. Ez állás ezental sokkal nehezebb lesz mint valaha is volt; mert sok összeütköző érdeket kell ki egyenlíteni, sok huzavonát elsimítani, egész ügyességét, tapintatát, buzgó kötelességtudását igénybe vennie, hogy a hozzá kötött

igényeknek teljesen megfeleljen. Révész szavait, különösen, midőn az egyház jövőjéről, összetartásáról, s arról a vallásosságról, mely hibeit átlengi szólott, valódi ihlet lengte át, midőn pedig szavait egyenesen Szász Károlyhoz intézte az új püspök föllálva hallgatta. Révész püspök beszédét rövid imával fejezte be.

Ezután vette kezdetét a tulajdonképeni beiktatás. Dobos János eglédi lelkész előolvasta a püspöki esküimintát, melynek szavait Szász Károly y püspök erős, érzeves hangon mondta utána. Az eskütel után a felavatás következett az esperesi kar által. Az alsóbaranyai, kecskeméti, pesti, solti, somogyi, tolnai, és vértesszaljai esperesek egymásután léptek Szász Károly püspök elé s mindegyik rövid áldásszerű beszédet intézett hozzá. Közben az orgona egyházi dallamot játszott. A felavatás ezzel megtörtént.

A beiktatott püspök: Szász Károly ez után az oltár elé lépett s megtartotta első püspöki beszédét: programját jövődöbeli püspöki működésének. A lélekemelő ünnepélyt egy a Szotyori Nagy féle királyhimnusz dalmára ártir karének s a főiskolai énekkar-nak „Nagy isten szálljon rá szent lelked“ kezdetű éneke fejezte be.

A templom ünnepélyt diszlikoma követte d. u. 2 órakor a Hungáriában. A lakomán vagy 200-an vettek részt. Ott voltak: Tisza Kálmán kormányelnök, gr. Tisza Lajos, Péchy Tamás, gr. Lónyay Menyhért, Tisza László, Szilágyi Dezso, Vizsolyi Gusztáv, Tóth Lőrincz, gr. Ráday Gedeon, báró Prónay Dezso, Szász Domokos, Tanárky Gedeon, Ferencz József, Hajós János, Fabinyi Teofil, Beöthy Zsigmond, Sárkány József, Szász Béla, Szász Róbert, Vadnai Károly, Klamarik János a közoktatási miniszterium részéről, Révész Bálint, Kun Bertalan, Pap Gábor püspökök, Tóth József tanfelügyelő, Véghegyi Dezso alispán stb.

Lónyay Menyhért gróf mondta az első felköszöntőt a királynak: Szász Károly a prot. egyházakat éllette; Tisza Lajos meg Szász Károlyt, mire felállott Szász Károly s a mai nap emlékére ezer forint alapítványt tett, meg pedig 500 forint a theologiai konviktus, 500 forint pedig egy fővárosban építendő második ref. templomra. Az alapítványt szünni nem akaró éljenzéssel fogadták.

Ezután Tisza Kálmán szolt nagy nygelem közt. „Említették a prot. egyház küzdelmét — melyben né éregek részt vet-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A női sziv.

Elbeszélés.

Irta: Vertesi Arnold.

(Folytatás.)

Az öregnek is remegett a keze.
 — Csak az unokám . . . csak Etelka ne volna itt!

Tizenhat éves szép leány volt, egyetlen unokája az öreg Sándor Istvánnak, egyetlen öröme, mióta az öregnek leánya is, neje is négy évvel azelőtt oly hirtelen meghaltak. Azóta mint szemfényét féltette ezt a gyermeket s mindig aggódott miatta, míg Kolozs várólt volt az a nevelőintézetben s ha nem restelte volna, hogy kinevetik, hát minden héten berándult volna meglátogatni a kislányt; de előttünk szerette magát kemény férfinak mutogatni.

Olyan elérzékenyültnek még nem is láttam őt soha mint azon éjjel. Hangja ugy reszketett s kissé félrefordította fejét, ugy hiszem azért, hogy észre ne vegyem szemében a könnyet.

— Nem kellett volna haza hoznom a gyermeket, — susogá.

Csak néhány hónapja mult, hogy az intézetből haza hozta a leányt.

— Bizony itt az ideje, urambátyám, — tréfálkozunk máskor veled, — térjhez kell adni a leányt.

— De nem tihozzátok, ücsém, — szokta mondani rá az öreg; — különb völegényt kerítünk annak.

A mire mi vizont azt feleltük:

— Talán bizony valami királyfit várnak?

— Hát bizony meglehet, hogy azt, — mondta az öreg nagy büszkén.

Igy tréfálgattunk máskor, de most nem volt rá kedvünk. Némán álltunk ott az udvaron, hallgatózza s köröskörül tekintgetve. Az öreg néha egy-egy szót mormogott, de alig lehetett érteni s nem is hozzám, hanem csak önmagához intézte.

Ejtfélen túl járt az idő s minthogy nem vettem észre semmi gyanusát, ugy véitem, aludni mehetnék. Át is szoltam az öreghez a kerítésen.

Fejével bólintott, mintha helybenhagyóna; de mikor én bementem a házba, ő még kinn maradt az udvaron.

Sokáig maradt-e ott, nem tudom, mert én elaludtam s mikor felébredtem, irtózatosszajra nyitottam fel szemeimet. Testvérbátyám rémülten futott át a szobám, puská volt kezében s oda kiállított hozzám:

— Öltözzél hamar!

Vérvörös láng világított be a szobámba. A falunk égett. A zaj jelentősége felől pillanatilag sem lehettem kétségben. A dühös vad ordítás, a jajgatás mindent megmagyarázott. Két vagy három puskalövés is dördült közbe.

Magamra hánytam gyorsan ruháimat. Ágyam fölött függött vadászfegyverem, lekaptam onnan, anélkül, hogy sajátképp tudnám, mit teszek és mit fogok tenni.

Bátyámat a tornáczon találtam. Szótlan tekintettünk egymásra. Azt hiszem, e pillanatban mindketten egyet gondoltunk. Ott álltunk egy darabig puskával kezünkben. Az égő házak lángja reánk vetette rémes fényét. A hold még fenn volt az égen, de egészen elhomályosult mellette.

Cselődeink elbujtak, egészen egyedül maradtunk. Nőtlenek voltunk mindketten s az nagy vigasztalásul szolgálta e pillanatban. De mily érzés mezeangolhatta azok szívet, kiknek feleségeik, gyermekeik voltak. A vér csaknem megfagyott ereimben, a mint szom-

szédainkra gondoltam, az öreg urra s a kedves fiatal leányra.

— Menjünk át, mondtam bátyámnak.

Nem felelt semmit, csak megragadta kezemet. Azt hiszem, kezének forró szorításából megértem azt, a miről még eddig soha sem szolt.

De nem volt most idő a beszédre. A következő perczben elhagytuk saját házunkat s villámgyorsan átszöktünk a kerítésen.

Egy vén oláh paraszt állt a tornác előtt. Jobbágya volt azelőtt az öreg urnak.

— Ne hozzaak az urak veszedelmét erre a házra, szolt hozzánk; — forduljanak vissza, az isten áldja meg. A ki nem áll el lent, annak nem lesz semmi bántódása. Ciprián megígérte.

Dühre lobbantam, mert e szavakból azt kellett sejtennem, hogy a mi oláh parasztjaink összeköttesben álltak a lázadókkal s tudomással bírtak jövetelükről.

— Áruló! — kiáltottam a vén emberre s reá emeltem puskámat.

— Nem vagyok áruló, — nyöszörgött az, — az isten mondhatja, hogy nem vagyok.

Bátyám félretolta puskám csövét.

— Hagyd el, az ugy sem használna.

S a reszkető vén emberhez fordult, ki összetett kezekkel, meggörnyedve állt előttünk.

— Mondd meg, mit akarnak tőlünk társaid? Miért jöttök?

— Nekem nem társaim Domnule . . . az isten megmondhatja, hogy nem társaim . . . Balázsfalván láttam Cipriánut, és akkor azt mondá: a román testvére akar lenni mindenkinek, a ki neki testvére s nem bánt senkit, a ki őt nem bántja.

De e megnyugtató szavakkal nem igen hangzott össze a vad ordítás és a kaszkák

villogása, melyeket most már egészen közel pillantottuk meg.

Nagy csoport fegyveres oláh tódul fölé.

A tornácra, ahol én helyet foglaltam bátyámmal, egy pillantást vettem a hátam mögötti ablakra. Ugy rémlett, mintha Etelka sápadt arczát pillantottam volna meg az üveg mögött.

A másik perczben kinyílt az ablaks az öreg Sándor István feje hajolt ki.

— Ne löjtek! — parancsolá nekünk. S aztán kijött maga is a tornácra. Ellenállásra gondolni valóban hiába való lett volna az óriási csoporttal szemközt.

— Tegyétek le a fegyvert! — rikácsolt egy magas oláh virágokkal és sujtással kihányt fehér szürposztó dolmányban, ki valami vezérfélenek látszott.

Mindjárt mögötte két falunkbeli magyar urat hoztak az oláhok. Egyik a dulló: Farnoki Gyula volt.

Ezek könyörögtek, hogy ne álljunk el lent. A tribun kegyelmet hirdett mindenkinek, a ki leteszi fegyverét. Az összes lakosság, férfiak, nők mind gyűljenek össze a helység házában, a hol a tribun föl fogja olvastatni a császár proklamációját s a hol fegyvereket tartozik beadni mindenkinek és ki fog vetetni a helysége a hadi serezt. Még eddig semmi baj sem történt, csak meggyuladt egy pár ház a falu szélében; de a tüzet majd eloltják.

— Hát a lövöldözés? — kérdeztem.

Tárnoki hallgatott. Hanem a magas oláh vezér mogorván oda állt előmbem.

— A lövöldözés azoknak szolt, akik ellenezegültek. Jó lesz meg nem kísérteni még egyszer. Az én népem csak addig jámbor, míg vért nem köstöl.

(Folyt. köv.)

tünk. En minden módon hangsúlyoztam, hogy először magyar ember vagyok és protestáns s mégis csak nemrég voltak hangok, hogy én a prot. egyház érdekeit föláldozom. Azonban én mindig abban a véleményben voltam, hogy a prot. egyház jóléte csak az állam, a magyar állam jólétével együtt gondolható. Egyik jóléte a másik jóléte. Igaz, mi harcolunk a prot. egyház jogaiért, ott voltam én is a küzdők közt, s visszaemlékezve a mutakra, azt kívánom, hogy az utódoknak soha se legyen alkalmuk a prot. egyház jogaiért harczra kelni, s kívánom, hogy a mi „frögek“ küzdelmeiről az utódok házi tűzhelyük mellett csak úgy beszéljenek, mint a vén katona kiküzdött csatáinak emlékéül. A magyar állam és a prot. egyház jólétéért írtam poharamat. A miniszterelnök szavait hosszas tapsokkal és éljennel fogadták.

S a z s K á r o l y újra poharat emelt a magyar kormányra, s különösen a kormány fejére, Tisza Kálmánra és Tretort Agost közoktatási miniszterre, mint mestereire, kik-től 18 évi állami szolgálata alatt sokat tanult és tanulmányait iparkodni fog a prot. egyház javára fordítani. Mondtak még felköszöntöket: Szász Domokos Vay Miklós legidősebb főgondnokra, Kun Bertalan Tisza Kálmánra, a protestánsok büszkeségére, Vadnay Károly Szász Károlyra mint íróra, reméli — tollát és lantját ezután sem fogja pihentetni.

Külföld.

Az angol népgyűlések mindig híresek voltak arról, hogy óriási nép tömeg vesz benne részt, és híresek arról, hogy ezen népgyűlések határozatai a mennyiben a törvény korlátai között maradnak, mindig vetnek némi sujt az állami igazgatás serpenyőjébe.

Most hogy a mi felsőházunk reformja került szövegre, ott is élénken kezd a közvélemény foglalkozni a felsőházzal, de ott már nem reformálni akarják azt, hanem végkép eltörölni.

E hó 26-án is tartott ezen ügyben népgyűlést Londonban a Hyde-Park helyiségében, melyen mintegy százezer ember vett részt. Ezen népgyűlés határozatilag kimondta, hogy: a felsőház felesleges, és az alkotmányra nézve veszélyes, feloszlata tehát kívánatos volna.

A belga kormányválság is véget ért s ma már a lapok az új miniszterium névsorát hozzák: E szerint **B e e r n a e r**: pénzügy, **D e v i l d e r**: igazságügy; **T h o n i s s o n**: belügy és közoktatásügy; **P o n t h u s**: tábornok; hadügy; **V a n d e n P e e r c e**: b o o m: közlekedésügy; **C a r a m a n C h i m a**: nyelvhézag; külügy; **D u m o r e a n**: földmívelésügyi miniszterek lettek. — A képviselő választások is már részben befejeztek s az eddigi eredmény után ítélve a szabadellvi pártiak fognak győztesen kikerülni a urnákból.

Oroszországban a forradalmi párt ismét megmozdult. Egy röpiratot tett közé s abban közli azon nagyművű adományozásról szóló nyugtákat, melyek a forradalmi párthoz a fellépés támogatása céljából érkeztek.

A röpirat megmagyarázza továbbá a forradalmi mozgalom ideiglenes szünetének okait Szudzejkin meggyilkolásán kezdve a röpirat előadja, hogy a forradalmi párt egyes tagjainak hűtlensége okozta a baleseteket és azon terve megküszült, mely tervek arra céloztak, hogy a kormány hitele megingattassék. Amíg Degajef és egyéb társak Szudzejkin szolgálatában álltak, a forradalmi párt

Az öngyilkosjelölt.

— Francia beszély. —

Oly egyének, kik megunták az életet, felkérteket, hogy „az öngyilkosságot közvetítő irodában“ (Rue des Martyrs 222. szám alatt) jelentkezni sziveskedjenek. Levél útján nem közlekedünk.

Nyugágynak feküdvé, olyan arczkifejezéssel, mely rosszul töltött éjről tanuskodik, olvasta Vernet Jules e sorokat. Izgatottan tolt a magától a lapot.

— Az ördögbe! — kiáltott — hisz ez az én esetem!

Félórától később a házmester előtt állott és a báluló embert a következő megszólítással tisztelte meg: — Duplanean ur, bucsut veszek öntől néhány évtizedre. Ha hihetelzőim ide talánának jönni, sziveskedjenek nekem a másvilágra, poste restante írni.

Azzal elsietett és a kővé meredt házórtot magára hagyta. A mint kiért az utcára, zsebébe nyúlt és monológizálni kezdett.

— Hát még amnyi sínes, mennyiből a kocsit kifizethetem? Gyálázatos világ! De végre is nem szokás, kocsiban indulni a végcélféle.

És bölcsészi megnyugvással folytatja utját a Rue des Martyrs felé.

Ha Vernet barátunk ennyire el volt keseredve, nem ok nélkül. Kedvese ma reggel adott túl rajta levélben, miután két ízben nem tartotta meg a légyotót; egy ismerős színházigazgató visszaküldte darabját; apja tudósította, hogy nem küld többé pénzt. Kell-e még ennél több, hogy egy érző kebelt életuntással töltsön el?

Csengetésére egy inas nyitott ajtót és sötét terembe vezet. Ot perc múlva megnyit a szomszéd szoba ajtaja és Vernet egy

nem gondolhatott támadó fellépésre, de megtartotta a posztját. Most a párt biztosítva van, mert a főúrló visszatért a párthoz és átadta ennek a titkos rendőrség tagjainak pontos jegyzékét.

Színház.

„Egy huszár káplár Bécsben“ című életkép került szíre tegnap. A darab egyike a legsikerültebbeknek, a minőket ebben a genreből valaha írtak, s ep azért a szépség- és közönség nem bánta meg, hogy a rosszüdök dacára is eljött a színházba. T e r é z leányasszonyt Orley Flóra játszta az ő kedves művészetével. Előadása oly kifejező, élénk, és természetes volt, hogy sok tekintetben összehasonlítható az Gallmayer kisasszonyával, a kinek ez egyik kiválóbb szerepei közé tartozik. Pompás volt, a vén báróné szerepében W á c z i V i l m a, a szakácsnéban pedig K r e c s á n y i n é mutatott be felülmúlhatatlan szubrette alakot.

A férfi szereplők közül kiváltak Kiss Mihály, Boránd és Németh, bárha az ő szerepét jobban szerették volna látni Sz a b ó Antaltól, ki határozottan jobb kedélyes apa színész, már csak is mert több kedély van benne az ily fajta szerepekhez. N é m e t h játszhatná továbbra is az ő művészetével előadott népszimni alakjait, s pompás operette szerepeit, melyekben nála senki se tud jobban mőködni. Vigjátékokban Németh nagyon dőzőgős, nyüzsgős, a mi az előadás hátrányára van, míg Szabó Antal az ő folyékony szerep tudásával s jóízű humorával csak emeli az előadás sikerét.

Napi hírek.

— **Eljegyzés.** Zöld Mihály városi aljegyző s mint ilyen a tisztikar egyik kiváló tagja eljegyezte Zöld József köröstarcsai lakos kedves leányát Emma kisasszonyt.

— **Symfonia hangversenyek.** A es. kir. 39. gyalogrezd zenekara, Czapek karnagy ur vezénylete alatt ez idényben 4 symfonia hangversenyt rendez, melyek a „Bika“ dísztermében fognak megtartatni. A művészek kedvelő közönségnek ez által alkalma nyílik, a legkiválóbb zeneszerzők, mint: Beethoven, Haydn, Mozart, Liszt, Weber, Rubinstein, Wagner stb. alkotásait hallani. E hangversenyekre aláírási ívek bocsátottak ki, melyek által az előjegyzés ós jegyekre van tehetővé téve. Előjegyezni lehet Csáthy Károly és Levitter Győző urak könyvkereskedésében. — Az órák mind a 4 hangversenyre — előjegyzés után — a következők: 1 páholy 10 frt. földszinti ilőhely 80 kr. Bemenet 40 kr. Diákjegy 20 kr. A hangversenyek rendszeren vasárnap délután 4 órakor fognak megtartatni, hogy a t közönség a színházlátogatásban akadályozva ne legyen. Bővebbet a helyi lapok és falragaszok jegyek kaphatók a nevezett könyvkereskedésben november 1-től és a hangverseny napján 3^{1/2} órakor a pénztárnál. Ez alkalommal még azt is tudatjuk a t. közönséggel, hogy a s é t a h a n g v e r s e n y e k — melyek már tavaly is nagy kedveltségnek örvendtek. — November hóban újra megkezdődnek és a téli idény folyamán vasárnap délután (kivéve azon vasárnapokat, melyeken a symfonia hangversenyek lesznek) a „Bika“ nagy termében fognak megtartatni. E hangversenyekre 1 páholy ára 1 frt. Bemenet 30 kr.

kis emberi alakot látott belépni. Mintegy hatvan éves lehetett az aggyástán, fekete ruhája ünneplésy szint kölcsönzött redős arczának. Kézmozdulattal hívta fel vándegét, hogy foglaljon helyet.

— Bizonyára a hirdetés miatt jött ön ide?

— Ugy van, uram. —
— Tehát öngyilkos akar lenni?
— A mint mondja.
— Komoly az elhatározása?
— A lehető legkomolyabb.
— Tehát ezzel rendben volnánk, és minden késedelem nélkül átmetethünk a dolog lényegére.

— Nagyon lekötözte.
— Bizonyára kíváncsi meg tudni, mit jelent ez a hirdetés?
— Megvallom, nem vagyok még tisztában.

— Mindjárt megérti, és remélem, el fogja ismerni, hogy az én eszmém a legnagyobb szerűbb s a legeredetibb, melyet csak emberi elme a szabadban kigondolt.

A kis öreg ember himbálózott székében és apró szemei csak úgy csillogtak a büszkeségtől.

— Igenis uram, — folytató — a mint mondtam: a legnagyobb szerűbb és legeredetibb! Figyeljen arra, a mit mondok és ne tartson előre is bolondnak. Miben nyilatkozik az emberi szellem nagysága? Nem-e abban, hogy a természeti erőket uralmának aláveti? Abban, hogy a valamiből sokat csinál! . . . En még tovább megyek egy lépéssel: a semmiből csinálom valamit, ebből aztén sokat. Itt van mindjárt egy semmi: ön. Ne perjedjen haragra, hanem hallgasson türelmesen végig. Ön, vagy egy másik ember oda jutottak, hogy az életet végig megvették. A társadalom szempontjából nem nyomnak semmit a latban, a gyakorlati érték szem-

— **A Semberi-féle csegei birtok** árverezése tegnap volt. Debreczen város is árvereztetett rá. Ugy halljuk, hogy a 4600 kataszter hold birtokot Csá-v o l s z k y L a j o s orsz. képviselő az „Egyetérés“ szerkesztője vette meg 319,000 forintért.

— **A mi Piacz utcánk** ma óriási botrány színhelye volt. Hogy a csigamódra haladó kövezés már eddig is sok kellemetlenséget okozott, azt megirtak többször, de ma oly botrány keletkezett a félbeszakadt munkálattal folytatán, melyhez hasonló még egy kis falu sártengeres utcáján is megütközésre adna okot. A közlekedés körülbelül egy félóra teljesen felakadt, s a kocsi végtelen sora álldogált az utcán végig anélkül, hogy bármerre is folytathatta volna utját. Ez oly eset, a melynek ismétlődnie nem szabad. A régi burkátot felszedték, újat nem raktak le, s szabadon hagyták az így keletkezett kátyukat. A közönség érdeklében azonnali intézkedésre hívjuk fel a mérnöki hivatal figyelmét.

— **Szinnü pályázat Debreczenben.** Erdekes szinnü pályázatot fog hirdetni nemsokára városunk szinnüi bizottsága. Néh K ö v e s i Antal ugyanis 1874-ben oly feltétel alatt hagyományozott 150 frtot, hogy annak kamatai minden tíz évben felváltva egy Debreczen történetéből merített tárgyú vigjáték vagy drámára tüzessék ki. Az első tíz év most járt le, és az alapítvány eddigi kamatai 130 frt közelebb egy vigjátékra fog kitűzteni. Ugy halljuk, hogy a szinnüi bizottság a csekély díjat még egy bizonyos összeggel megfogja pótolni. A pályázat módzatai legközelebb tanácskozás tárgyát fogják képezni s aztán a pályázat kihirdetetik.

— **Nyeremény tárgyak árverése.** Az iparos ifjúság önképző egylete helyiségében tegnap délutánra kitűzött árverés közbejött akadály miatt jövő vasárnap délután 3 óra halasztottat, melyre a venni szándékozó közönség figyelmét felhívjuk. Az egylet által rendezett sorsjátékból összesen, mintegy 140 különböző tárgy maradt vissza az egyletnek, melyek az egylet javára leendő elárverelését a választmány elhatározta. Az árverésre újból meghívja a venni akarókat az elnökség.

— **Bajtársi gyűelem Hatvani Imre** 1848/9 ki honvéd eltemetésén a végítzésesség tetelen megjelent debreczeni 1848/9-ki egyenruhás honvédeknek, a temetés után, az elhunyt hozzátartozói három forintot adtak Mivel az érdekeltek, a három forint elfogadását (ily adományok — magától érthetőség — nincsenek gyakorlatban) öhajtották, a pályatársak a három forintot elfogadták és elhatározták, hogy azt a betegségben sínlődő másként is szükölködő bajtársuk Bészler Gábornak adományozzák, ugy is történt, átadták, a három forint vétele Bészler nyugtatványozta. Bajtársukhoz illő eszeleket. A boldogulthoz tartozók pedig ily képen gyakorlatok között — szükölködő embertársuk irányában felebaráti szeretetet.

— **A debreczeni kertész egylet.** Kertész egyletünk több év óta hanyatlásnak indult és ugy látszik, hogy régi jó hírneve lassan lassan elenyészik, mint minden oly intézményé, a melynek ápolása, kormányzása

üzleti berendezése hiányos lévén, elmarad s mások által elnyomatik. Egyletünk nem csak gyümölcsfa tenyésztő, hanem egyszersmind elárusító egylet is, és mint ilyennek törekednie kell minden lehető módon, lap hírdetmények által, katalógusok, árjegyzékek, széküldésével őszi és tavaszi idények alkalmával productumait ajánlani, nagyobb vevőknek árkedvezéseket adni, szóval az egész üzletet keréskedői szellemmel kezelni, mert különben eltespedünk, elmaradunk. Látjuk most, hogy a helybeli gazdasági intézet katalógusa minden módon tejesztetik és versenyeznek a mi kertész egyletünkkel. Nagyon is természetes, hogy a mi egyleti igazgatónk a maga saját elfoglaltsága mellett, a legjobb akarattal sem képes arra, hogy egy ily nagy kertész teleplenek üzletét, annak emelését, gondozását kellő gondal és a szükséges szorgalommal vezesse. Ily körülmények között szükségesnek vélem, hogy az egylet teleplenek kezelése újból szervezessék. Mert az az eljárás nem ér semmit, hogy egyszer tartja minden évben közgyűlést az egylet, mely rendszeren egy pár óráig sem tart, és többnyire készületlen, érdektelen elemekből áll, kiknek nagyobb része velem együtt a kertészeti telepet ez évben sem látta, üzleteit nem is ismeri, a legjobb akarattal mellett is mit tehetnek egy pár órai gyűlés alatt Szükségesnek látom és ajánlom tehát egy 4 szakértő tagból álló és két póttaggal kibővített igazgatótanács megválasztását, — azon kikötéssel, hogy azok minden hónap elején tartozzanak a kertészegylet érdekében igazgató tanács ülést tartani. Sz. J. egyleti alapító tag.

— **Posta ügy.** Azon fél, ki f. évi aug. 6-kán 142 sz. alatt Czirkák Józsefnek 39. ezred, 1 Bataill. 3 századhoz Zvornikba egy ajánlott levelet földadott, ezennel felhívatik, hogy alulirt főnökségnél saját érdekében mielőbb jelentkezzék. Debreczen 1884. oct. 27. Posta főnökség.

— **A lutriázók figyelmébe.** A temesvári, bécsi és gráci huzások a November 1-jére eső „M i n d s z e n t n a p j a“ ünneppiaatt, October 31-én p é n t e k e n tartatnak meg, s így e huzások az utolsó tétel f. é. October hó 30-ig az az csütörtök esti 6 óráig eszközölhető.

— **A Rosenberg Batthyány párbaj-ügy.** Dr. Rosenberg Gyula fővárosi ügyvéd, aki Batthyány István gróftot Temesvárott párbajban lelőtte, tudvalevőleg a legfőbb ítélőszék 1 évi államfogházra ítélte. Rosenberg Gyula a büntetés megkezdésére f. évi nov. hó 15-ig halasztást kapott. Az elítelt, a reá szabott büntetés elengedése végett időközben ő felségéhez kegyelmi kérvényt nyújtott be, a király személye körül magyar kir. miniszter utján. A király a kegyelmi kérvényt véleménynyadást végett a napokban az igazságügyi miniszterhez küldötte be.

— **Osszehasonlító statisztika.** Október 5-től 11-éig Budapestben született 247, meghalt 200 egyén. Debreczenben született 36, meghalt 32, Pozsonyban szül. 37, megh. 29, Kecskeméten szül. 30, megh. 19, Aradon szül. 27, meghalt 25, Temesvárott szül. 22, megh. 16, Nagyváradon szül. 36, megh. 20, Kassán szül. (szépt. 21-től okt. 4-ig) 24, megh. 27, Székelyfehérváron szül. (szépt. 5-iktől 11-ig) 22, meghalt 9 egyén, Szegeden szül. (szépt. hóban) 261, megh. 136 egyén.

— **A trónörökös gombja.** Rudolf trónörökös főherceg tegnapelőtt Jenő főherceggel együtt vasuton Luxenburgra ment. A pályaudvaron sokan hódolattaljesen köszöntek s midőn elutazott, arról a helyről, ahol

— De uram! mondá felháborodás hangján Vernet

— Ah tudom már! Ön a dolog üzleti oldalát is szeretné megismerni. Elmondom azonnal: Ki Chip-Tu barátom átveszi a kormánytól az ötezer frankot. Ezer frankot számunk uti költségre, ugyanannyit kap ön előlegképen. Ha ugy tetszik hitelezőinek is hagyhatja. Kétezer frank a társ-cég jutaléka s az utolsó ezer, mit gondol ön, mi lesz ezzel?

— Bánom is én, — akármit tesznek velem!

— Hallja hát és báluljon! Az utolsó ezer frankot jótékony czeleokra fordítjuk. Adjuk a közpénztárnak, hogy a harcban elesettek özvegyeit és árváit gyámolítsák velem. Nem találja, hogy felesleges gondolat a „semmit“ így értékesíteni? N-m gondolja, hogy megérdemlem a becsületrend nagy keresztjét, mely az emberszeretet hőseit megilleti.

Vernet felállott és kezébe vette katalógját.

— Nem tudom uram, mondá kiváló udvariassággal, komoly üzletember-e ön, vagy pedig közönséges szédelő. De mindenesetre fogadja köszönetemet a kitünő leczkéért. Tudom már most, mi a teendőm! Egy hét múlva csakugyan Khinába indulok, de nem mint az ön áruzeleke, hanem mint a köztársaság katonája. És ki tudja? Lehet még az is, hogy nagy érdemei dacára mégis csak én kapom előbb a becsületrend keresztjét? Most pedig kedves uram, ha Ki-Chip Tu barátjának akar valamit üzenni, egészen rendelkezésére állok.

Igy történt, hogy Vernet Jules barátunk ma utazik el Khinába, hol bizonyára mint kőzkatoná fog babérokat aratni.

állott, nagy örömmel kapott föl egy aggasztóan egy kis — gombot, melyet valószínűleg a trónörökös vesztett el. — Az öregzet szinte boldoggá tette a gomb. Azt mondta, hogy aranyba fogja foglalni. A körülállók azután elmondta, hogy e csekélység miatt bír előtte különös becsesül. 1858-ban czukrász volt, de üzlete rosszul ment, s maga folyton betegeskedett. Nemsokára tartozások fejében evitték mindenét, s koldusbotra jutott. Ekkor született a trónörökös főherceg, s ő az uralkodóhoz folyamodott, s kapott 10 frtnyi kegyadományt. — Ez összegéből készítette „Rudolf főherceg czukorkakát“, melyeket csakhamar annyira elkapkodtak, hogy rövid időn összegyűjtötték egy kis vagyonkát, s néhány évvel ezelőtt már teljes nyugalomba is vonulhatott. Azóta jöltevéjének tartja a trónörökös, kin halála egész szeretetével csügg.

— Halálos ítéletet mondott ki tegnapelőtt a szegedi törvényszék Bessenyi Péter rablógyilkos fölött. Az annak idején nem csekély szenzációt keltett véres esemény részletei a következők: Az Apáca-falu közelében levő Szitaacsárdai itésés, Grünfeld Sámuel és ennek szolgáját, egy fiatal életlen legényt, a múlt év jun. 24-én reggelén meggyilkolta találták. Grünfeld a csárda mellett országút árkaiban fektetett szíven löve, szolgája, Balla pedig halálos lövéssel a fején, a csárda ajtajának külsőben volt keresztülkötve. A legnagyobb szigorral folytatott vizsgálat alapján másnap letartóztatták Bessenyi Péter apáczait telkesgazdát, mint a gyilkosság vádjá egyedül terhelt, A meggyilkolt Grünfeld csak nappal volt a csárdában, éjjelre haza szokott menni a faluba s reggel Balla Sándor volt a csárda őrzője. A gyilkosság a főlváltás idejében este 7 és 8 óra közt lett elkövetve; Grünfeld éppen haza indult, a gyilkos lesben állt az árkaiban s rálőtt. A lövés épen szíven találta Grünfeldet, akit aztán a gyilkos az árka balfelől Balla valószínűleg a csárda ajtaját akarta becsukni, midőn a gyilkos golyója érte. A csárda szekrényét feltörve találták, s az abban volt összes készpénz, amely Grünfeldnek a vallomása szerint mintegy 50—60 frtot tehetett, hiányzott. Bessenyi nagyon el volt adósodva, s nyomozói viszonyok közt élt, rosvott ember, aki egy ízben lopásért volt büntetve. A gyilkosságot tagadta. De akadt három tanu, — írja a „Szegedi Híradó“, akik esküvel bizonyították, hogy Bessenyi alkonyatkor a csárda körül őgyelgett s később be is tért oda egy kis pálinkára. Közváltó gyilkosság és rablás büntetésében kérte a vádlottat bűnösnek kimondani. A törvényszék azonban hosszabb tanácskozás után csak a gyilkosság büntetésében találta őt vétkesnek s azért kötél általi halálra ítélte. Az elítelt főlebezzett.

— A tanu. Elnök: „Csóka István, kend tanuja volt a verekedésnek?“ — Tanu: „Persze, láttam, hisz magam is ott voltam.“ — Elnök: „Nos, hát hogy történt?“ — Tanu: „No, hogy pofont kapott e valaki, nem tudom, mert aludtam.“ — Elnök: „De mikor fölébredt, mi történt akkor? mitörte össze a poharakat s egyáltalában mit hallott és látott?“ — Tanu: „Amint fölébredtem? No, akkor ugyan nem láttam semmit, mert szuroksütéség volt, én meg — kint fektettem az árkaiban.“

— Málhaszállítás utjegy nélkül. Ezt a reformot szintén Németországban hozták be, ahol újabbán igen sokat tesznek a közönség kényelmére. Eddig ugyanis személy-, futár- és gyorsvonatokkal a málhát, vagy podgyaszt csak úgy lehetett továbbítani, ha egyuttal menetjegyet váltott az illető. Ezután a menetjegy váltásának szükségese elcsik és a málha annélkül is föladható lesz az érintett vonatokkal. A legkisebb illeték az ilyen szállítások után egy márkába állapítattat meg.

— Somoskeőy felesége Bécsben. Madame Alice Veysy de Somoskeőy, a „nagynevű“ Somoskeőy felesége a napokban Bécsben tartózkodott, hogy innen férje után menjen, aki állítólag Bécsből Budapestre utazott. Az óvatos bécsi rendőrség azonban a gyanus notabilitást nem eresztette el kikérdezetlenül. Kíváncsisága még arra is kiterjedt, hogy vajjon Lady Alice esküdt felesége-e Somoskeőynek? Lady Alice úgy látszik már hozzá van szokva ahhoz, hogy ebben gyakran kétkeljenek s ennél fogva mindég magával hordozza esketési bizonyítványát, a melynek felmutatása után, a bécsi rendőrség kíváncsisága ki volt elégítve.

— Kutyahúst mértek. Szenzációs eset tartja igazgatóságban H. Várhelyi közönségét. Az esetről a Szegedi Napló a következőket jelenti; Hajnal Ferenc és neje Tóth hentes párt e hét elején letartóztatták a rendőrség a városi állatorvos tett ellenük följelentést, hogy nevezett hentes és neje a múlt héten egy kutyát vágott le zsirját kiolvasztotta azt, ugy ennek töpörtjét sertésszirral, illetve sertés töpörtt közbe keverte s a piacon el-mérte. Tóth Juczi, kit „Czifra Juczi“ néven ismernek, részeg fölvel maga dicsékedett ezzel a piacon. Czifra Juczi és férje teljes beismerésben vannak arra nézve, hogy kövér kutyákat levágták s a piacon felmérték. A városban nagy az igazgatottság, — hogy Czifra Juczi már régtől fogva üzi a kutyáit és pedig, miután férje sertés-hentes, a sertésülék alkalmával eldobott hulladékokra udvarukra beszállingázó ebek közül nézi ki zsirosabb áldozatait, melyeknek nemcsak zsirját és töpörtjét, de a husát is (zi-

gánypecsenyének kisütve) a piacon sokat eladni.

Alkalmazást nyerne pénzbeszedők, ügynökök, Neidlinger G.-nél piac utca 2145. sz.

VÉRTESI ARNOLD

munkái közül szerkesztőségünkben kaphatók a következők:

Tíz beszély (2 kötet) 2 frt. —
Öngyilkosok 1 frt 50.
A jegyző kisasszony 1 frt. —

Országos kiállítás.

A kiállítás építészeti bizottsága elhatározta, hogy a kiállítás területén, ezer ember befogadására alkalmas nagy és kényelmes hangversenytermet állíttat fel, a melyben esetleg a hangversenyekem kívül társas összejövetelek, congressusok, felolvasások, táncvizigalmak is rendezhetők legyenek — miután a kiállítási színház tervét a bizottság elejtette. A színi előadások tartására azután egy a fővárosi, mint vidéki társulatok pályázhatnak. Ezenkívül a nézőtér földszintje úgy lesz készítve, hogy bármily nagyobbterű táncvizigalmak, estélyek tartására alkalmas legyen. E csarnok fog szolgálni az egyes congressusok tanácskozási helyül is.

Azonkívül még két külön csarnok felállítását határozta el tegnap az építészeti bizottság, és pedig a külföldi gépek s egyéb tárgyak befogadására, mert a tervezett egy csarnok nagysága a bejeleneték térbeli igényeinek sehog sem felelné meg. Az így tervbe vett két csarnok összesen 4500 m² méter területen fog épülni; az egyikben a külföldről beküldött gépek, a másikban pedig a szabadalmazott találmányok s egyéb tárgyak lesznek elhelyezve.

A kiállítási nagyvendéglő mellékhelyisége egy új szerkezetű, ugynevezett facement terrasse-szal fog befüvetni, mely maga magában is érdekes kiállítási tárgy lesz s a mely terrasse-ról gyönyörű lesz a kilátás — különösen este villanyos világítás mellett — a kiállítási területére.

A parkozási munkálatokat olyképp határozza létesíteni az építészeti bizottság, hogy alól legalább 10 cm. magasságban szőlőfencei, felül pedig 3 cm. vastagságra sz. mihályi kavicsréteg alkalmazassék. — A kiállítási területen teljesítendő kertészeti és az ezzel kapcsolatos munkálatok megállapítására szűkebb körű bizottság neveztetett ki.

A kiállítás I. csoportjának — a magteremények, takarmányfélék és trágyaszerek nemzetközi részének csoport-biztosításához, Koppély Géza földbirtokoshoz érkezett tudósítás szerint a svéd kormány saját kiállítói részére 18,000 koronát utalványozott e célból, hogy ezen sergely által a kellő számban és az északi magtermeléshez méltón jelenhessenek meg a nemzetközi versenyen. A hazai fűrdők panoráma-jának csarnoka Ray Rezső műépítész tervei szerint már épülőben van. Hogy a fűrdők látképei minél impzansabbak és plasticaiabbak lehessenek, avégből a szövetkezet elhatározta, hogy a panorámba csak tizen-négy fűrdő látképei vétessenek fel, de ezek azután nagyobb méretűek legyenek, mint az eleinte tervezve volt. Tátra-Füredet feltűntető nagyméretű képen Kautsky már javában dolgozik.

Közgazdaság.

Köbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. Budapest-Köbánya oct. 25.

Az e heti üzlet igen lanyha volt, és az árak valamivel lanyhultak. Heti átlagárak: magyar szedett 260—320 kgr. 46 1/2—48 1/2 kr. 180—250 kgr. nehez 47—48 kr. vén 300 kigron fölül 43—45 kr. vidéki sertés 46—47 kr.; tranzitban szerbiai 47 1/2—48 1/2 kr, román 47—49 kr. netto kilogramonkiut.

Elcségarak. Tengeri 6.90, árpa 6.90 frt
Helybeli állomány: oct. 17 én maradt 78,794 drb.

Felhajtás:

Alsó Magyarországból hozott	4149 db.
makkos	1099 "
Erdélyből	"
Szerbiából	2294 "
Romániából	1340 "
Szerémségi	"
A magyar államvasuton hozott	2560 "
makkos	555 "
A vidékről	"
A budai vámoknál	34 db.
Hajón (szerémi)	"
Összesen	90,825 db.

Elhajtott:

Felső-Magyarországra	221 db.
Bécsbe	2382 "
Csehországra	656 db.
Bodenbachra	1503 "
Ruttkánra	1558 "
Dél Németországra	"
Budapesti fogyasztásra	1943 db.
Külfelkerekre	300 "
A budai vámoknál	"
Köbányai szalonatermelők	"
A m. államva-pályán	80 "
Összesen	10557 db.

Maradt	80268 db.
A részvényzállásokban volt	17665 db.
Az egészségügyi és tranzit-szállásokon maradt oct. 17-én,	7761 "
Felhajtott szerb sertés	2294 "
román sertés	1340 "
Összesen	11395 "
Elhajtott	2163 "

Maradt 9232 "

Zsiradék.

Disznósír. A spekuláció e héten nagyobb élénkséget fejtett ki, miután a sertéspiacon kész áruban hiány mutatkozik. Az árak 2—2.50 frttal emelkedtek. I. min. városi hordóstul 53.50—54 frtto adatott. Szalonna szintén áremelkedésben részesült, vidéki szalonna 37—38 frttal, I. min. asztali szalonna 47.50—48 frton, füstölt 53.50—54 frttal jegyeztetett. Faggyu változatlanul szilárd és 47.25—47.50 frton kötöttetett.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata.)

BUDAPEST okt 28 Berzeviczi Albert képviselő közoktatási miniszteri tanácsossá neveztetett ki.

BUDAPEST okt. 28. A főrendiház elfogadta az országbiróság, és kuria elnökség különválasztásáról szóló törvényjavaslatot.

BUDAPEST okt. 28. A delegatiók fogadtatása a király által a sokasos szerterartás mellett végbennt. Délben az osztrák delegáció Smolka elnök vetése mellett, egy órákor pedig a magyar delegáció Tisza Lajos elnök vezetésével fogadtatott. Tisza Lajos a felséghez intézett beszédében kiemelte a nemzet áldozat készségét, és szükségét a békére. A Király válaszában hangsúlyozta, az összes hatalmakkal fennálló barátságos viszonyt, felemlíté a kirneveczei találkozást, mely a béke záloga. Az allandó hadsereg szükséglete lehetőleg korlátoztatott; Bosznia- és Herzegovina fejlődése örvedetesen halad. A beszéd nagy lelkesedéssel fogadtatott.

11. egy magyar tisztviselő nyilatkozata. Árvaváralja (Árvamegye), 1864. április 25. Brandt R. gyógyszerész urnak Zúrichben! Engem, mint sokat ülő életmódhoz kötött tisztviselő, gyötör aranyeres bántalmak lepnek meg, melyekben mindenféle gyógyszerek használata dacára huzamosabb ideig szenvedtem, míg végre az ugynevezett svaici labdacok használatában kerestem menedéket bajaimtól, s e céloamat szerencsésen elisértem, mert már a legjobb eredményvel dicsékedhetem, melyért fogadja ön leghálásabb köszönetem. Tisztelettel, Lehocky Antal. — Brandt R. gyógyszerész svaici labdacai a magyarországi gyógyszerterekben kaphatók. Egy doboz ára 70 kr. A vételnél ügyelni kell, hogy minden dobozon rajta van-e a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláírása.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

II. Bélet 9. szám.
Szerda október 29.

adatik:

BENOITON CSALÁD.

Vigjáték 4 felvonás.
Kezdeté 7 órákor.

Műsor: esütörtök: „Csókon szerzett völegény“
péntek: „A furcsa háborn“
szombat: „Kendi Margit“

Szerkesztői üzenet.

„Eszrevételek a helyi vasutra“ czimű cikket nem közölhetjük névtelenül a saját felelősségünkre, mivel mi annak sok pontját nem írjuk alá, immodorát pedig egyáltalán nem helyeseljük. Ha valahol valami hiányt tapasztalunk, a jóakaratu figyelmeztetés inkább

segít azon, mint az elkeserítő támadás. A „helyi vasut“ vállalkozói bizonyára szívesen teljesítik, már csak saját érdekükben is, a közönség kívánalmait, de amik ama a cikkekben felsoroltatnak, p. a jelenlegi sinek helyébe új sinek rakása stb. oly kívánalmak, melyek teljesítése lehetetlen. Biztos értesülésből tudjuk, hogy a helyi vasut igazgatósága már eddig is lépéseket tett, hogy egy és más hiányon segítsen s rövid idő múlva segítve is lesz azokon. Hogy a vasut népszerű és jövedelmező, azt pedig ne vegyük rossz néven, hanem inkább örüljünk neki, mert akkor képes a közönség igényeinek is megfelelni. Olyan vasutat nem építene nekünk senki, hogy jövedelme soha se legyen, hanem még ő fizessen rá.

Felolva szerkesztő és kiadó lapfajtájdonor
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

293. szám.
1884.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbiróság 7337/1884. számú végzése által a debreczeni czukorgyár részvénytársulat javára Rechnitz Hermine debreczeni lakos ellen 511 frt 42 kr tőke, és eddig összesen 33 frt 85 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 819 forintra becsült arany ékszer, szobabutorok és egy zongorából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 7697. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis alperes piac-utca lakásán (Hajdúház) leendő eszközzésére 1884-ik év november hó 7-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 70. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Debreczenben 1884-ik évi okt. hó 20 napján.

VÁRADI IMRE

kir. bírósági végrehajtó.

14. szám.

ÁRJEGYZÉK

Csanak József
lisztkereskedéséből

Debreczenben.

készpénzfizetés mellett, kötelezettség nélkül az árváltozásokért.

(0—8 1/2 85k/g
8 3/4 70 " teljessly tisztá súlynak véve

Szám	100 kékint	
	szék vé- telnél	felbont va 5 kilo- kezdve
Buzadera nagyszemű	A	17 80/18 40
" közép	C	16 80/17 40
Királyliszt	0	17 20/17 80
Lángliszt	1	16 60/17 20
Montliszt	2	16 20/16 80
Zsenyiliszt 1. ső rendű	3	15 40/16 —
2. od rendű	4	14 60/15 20
Fehér kenyérliszt 1. ső rendű	5	14 —/14 60
2. od rendű	6	13 20/13 60
Közép kenyérliszt 1. ső rendű	7	12 40/12 80
2. od rendű	8	11 60/12 —
Barna kenyérliszt	8 1/2	10 20/10 60
"	8 3/4	8 —/8 40

Buzadara és liszt 25 kilós ingyen zacskóknál 50 krral 100 kilo drágább mint az egész zsák-vételnél jegyzett árak.

Debreczen 1884. okt. 28.

SIRKOSZORUK.
A halottak estéjének

közlekedéssel a kedves halottaikról meg-
emlékező közönségnek szíves figyelmébe aján-
lom az üzletemben gazdag raktárban lévő

sirkoszorúimat,
melyek szebbnél szebb élő vagy művirágokból vannak készítve
(élő virágból 50 krtól feljebb.)
Együttal élő virágokkrétálmint esinnal
és izléssel kiállítva szintén ajánlom.

Nagy Amália.

Vidéki megrendelések gyorsan és
pontosan eszközöltetnek.

Kaphatni Hollandi Játékszint hagymákat és naponta friss rózsákat és kaméliát.

4°-os nyereség-kötvények 100 frtjával
a Budapesti magyar jelzálogbanktól.

Legközelebbi húzás
1885. január 15, május 15, szeptember 15.

Főnyereség
50,000 frt, 50,000 frt, 100,000 frt.

Minden nyereség-kötvény, ha az már visszafizetett, vagy ha arra már egy nyereség esik, — valamennyi következő nyereség-húzáson játszik, úgy hogy arra a későbbi nyereség-sorsolásokon még egyszer, sőt többször is nyereség eshetik.

Ezen nyereség-kötvények Debreczenben kaphatók

A depr. ipar és kereskedelmi bankban.

DIETRICH és GOTTSCHLIG
oszt. csász. és m. kir. udvari szállítók BUDAPESTEN, (Központi iroda és szállítási üzlet váci-utca 18. szám.)

Ajánlják a már beérkezett közvetlen szállításukat kínai-orosz theakban (ez ideai aratás) a legolcsóbb áron, fél kilonként 2 frttól 10 frtig és följebb. — Jamaika rum üvegekben (a 1/100-1/10 literesig) 30 krtól 4 frtig. Brazília rum 7/10 és 1/10 literes üvegekben; továbbá francia és hollandi likörök, pezsgőborok, finom cognak és champagnei finom cognak, angol teasütemény stb. zöbél árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A csász. és kir. udvari szállítók
DIETRICH és GOTTSCHLIG-féle
eredeti sóborszesz és só

Lee William találmánya, általán. elismert gyógyszer. Legjobb sikerrel használtatik: mindenféle gyulladáson kívül kívül vagy belül, fejt- és fejtájdalmaknál, nyílt sebek, úszóg-, rákfenék-, szélhűdés-, gyulladt szemek, stb.-nél. A continens és Angolország elsőrendű orvosi személyiségei által ezen gyógy-szer mint biztos hatásának kiemeltetik és a már 16 év óta beérkező számtalan elismerő- és köszönet-levelek irántukban megköszönik.

A só nélküli sóborszeszünket ajánljuk különösen fogtisztítási-szerűl, mivel a beteges foghúst gyógyítja és a fogínyt előlédi; ugyint a hátlegek erősítéséhez és a fejkörpa-képződés megakadályozására.
Egy nagy üveg ára 60 kr. — Egy kis üveg ára 32 kr.
Ebből az elárúrók előnyös engedelmében részesülnek.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, miszerint

rahtáram fulferhelfségénél fogva

az őszi és téli női ruha kelméket u. m.
flanel, posztó, lóden, cheviott, tiszta gyapju, virágos, divat-szövetek, fekete és színes ternók valamint

az összes selyem és atlasz kelméket
mától kezdve

gyári áron de azok egyrészt **gyári áron alól is**
kiárúsítom.

Nagy raktáru

kész női és gyermek felöltők, bundák, karmantyuk és esőköpenyeket pedig a jelen viszonyokhoz mér.

olcsó áron

a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

RUHÁKAT

mérték szerint budapesti műhelyemben legrövidebb idő alatt,
a legújabb divat szerint **OLCSÓ ÁRON** készítettetek

ROTT L.
Debreczen,
takarékpénztári épület.

1884. október 23.

7724. sz.
1884.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. köznevelési és közlekedési miniszterium az 1884. évi Szeptember hó 16-án kelt 12412 számú rendeletével a Debreczen nyíregyházi-eszapi hadászati ut. Hajdumegye területén átfutó 11.66 kilomét. hosszúságú utszakaszának 3 év alatti kiépítését 93179 frt. 8 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogantatásának biztosítása céljából az 1884-ik évi Deczember hó 2-ik napjának d. e. 9 órájára Debreczenben Hajdumegye székhelyénél a megyei alispáni hivatal helyiségében tartandó nyílt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezői óhajotk felhívatnak, hogy a fentbbi munkálat végrehajtásának elvállalására, az engedélyezett költség után számítandó 5%-nyi bányapénzzel a kifizető időben és helyen megjelenni sziveskedjenek.

Egyidejűleg megjegyzetik, hogy a kifizető határidőig zárt ajánlatok is kellőleg bélyegezve az alispán által elfogadhatnak, s a nyílt verseny befejezte után azonnal nyilvánosan felbontatván szintén figyelembe véteinek.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a Hajdumegyei magyar kir. állam-építészeti hivatalnál, Debreczenben, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthető.

Kelt Debreczenben 1884. évi Octóber hó. 18-án.

Rásó Gyula.
Hajdumegye alispánja.

PIRSZÉN
(C o a k s)

ugyszinte **KÖSZENET** fűtésre és kavacsok részére a legjobb minőségben ajánl házhöz is szállítva jutányos áron

a légszeszgyár igazgatósága.
Megrendeléseket elfogad részünkre
Kondor Lajos ur Czegléd utcán.

347.
1884. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnaknak 8119/1884. P. számú végzése folytán közhírvé tétetik, miszerint Jónász Lipót debreczeni lakos részére Steiner Sámuel ismeretlen tartózkodásu alperestől 722 frt 60 kr s törvényes járulékaí erejéig bíróság lefoglalt Fabriczius Géza csödtömege ellen bejelentett 2000 frtos váltókövetelés 1884. évi október hó 31-én délelőtt 9 órakor kezdetét veendő a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is, ei fog adatni.

Kelt Debreczen, 1884. október hó 15-én.

Török Péter
bírói kiküldöt.

62.
391. szám.

ÁRJEJYZÉK.
az „ISTVAN“ gőzmalom
készítményeinek
— készpénz fizetés mellett. —

Árak ausztriai értékben
költségmentesen
KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN
ingyen szákkal.

AB. Asztali dara nagyszemű	100 kiló	17.80
C. Szinte középszerű		16.80
0. Királyliszt		17.20
1. Lángliszt		16.60
2. Montliszt		16.20
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű	100 kiló	15.40
4. " 2-od rendű		14.60
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű		14.—
6. szinte 2-od "		13.20
7. Közép kenyérlisz 1-ső "		12.40
8. " 2-od "		11.60
8 1/4 Barna " 1-ső "		10.20
9 3/4 " 2-od. á 70 kgr.	8 —	—
9. Láblisz " á 70 kgr.	6.80	—
10 Veres liszt " á 50 kgr.	—	—
11. Finom korpa zsákkal 50 "	4.80	—
11. " " " " " " " " " "	4.20	—
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.	4.40	—
12. " " " " " " " " " "	3.80	—
Simán őrölt búzaliszt zsákkal 75 kgr	8.80	—
Ugyanez " " " " " " " " " "	8.20	—

DARA és LISZT.

25 kilós zacskókban
100 kilogramm zacskóval együtt
60 krjával drágább.
Debreczen, 1884. okt. 28.
Kiseb vételeknél 60 krral drágább.

Maria-celli
gyomor-cseppek;
jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen,

es felülmulthatatlan az étvágy-hány, gyomorgyengeség, rozszagú iszellek, szék, savanyu felbőfés, kólka, gyomorhurut, gyomorfés, huykőképződés, túlságos nyálkaképződés, sár-gaság, undor és hányás főfájás (ha aza gyomor-ból ered, gyomorgőrcs székszorulat, a gyomor-nak túlterheltsége étel és ital által, giliszta, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvegse ára használati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil Gölti Nándor, Tamassy gyógyszerész urnaknál. Kun-Szt.-Márton Batha Zoltán gyógy-szertárban, valamint az osztr.-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerárban és ke-reskedésben.

Központi szétküldési raktár nagyban és kis-csinyben.

Brady Károly.
"az őrangyalhoz" címzett gyógyszerárban
Kremsierben Morvaországban.